

Autonómia és új világregend - a nemzetiségi probléma megoldása

írta Samu Mihály

A demokratikus gondolkodást régóta izgatja az államok keretében élő kisebbségek gondja, emberi jogaik korlátozása, közösségeik elnyomása és erőszakos asszimilációjuk embertelen gyakorlata. A humánus értelmiség fölismérésévé vált az, hogy ezt a problémát nem lehet a kormányzatok belpolitikai tevékenységeként, ügyeként kezelni, és e gondokat szőnyeg alá söpörni, ez ugyanis világregenda, amely a földkerekség minden államában emberséges megoldásra vár.

1. Balogh Sándor (a politológia professzora az USA-ban) a kisebbségi kérdés nemzetközi szintű fölvetésével az egész világ sorsára ható megoldást javasol új világregend kiépülése keretében; erre tekintettel idézi László Ervin: A világ túlélése (Bp. 1992) c. következtetéseit, miszerint olyan világregendre van szükség, amelyet nem világregenda irányít; a legfontosabb a szönes pluralizmus és egység közötti egyensúly megteremtése; az integráció nem uniformizáltság, hanem koordináció a kölcsönösen elonyös rend elemei között, ezek összehangolása.

Ehhez kapcsolódik a szerzo következtetése; szerinte az új világregendben az erőszakos asszimilációnak nincsen helye, és vezérelv: biztosítani kell a pluralitást az egységben, beleértve a különböző etnikai csoportok autonómiáját. S ennek útja-formája pedig az autonómia meghonosítása, biztosítása és az elszakadás, kiválás (szecesszió) joga - nemcsak Európában, hanem a többi földrészen is.

Természetesen a szerzo nem vállalkozik arra, hogy az egész világon szereplo kisebbségek ügyével foglalkozzon, ögy Európára koncentrál, s ezen belül a Kárpát-medencére - Koszovó keseru tapasztalataira tekintettel.

Meglepoen kezdi könyvét: a történelem az élet tanötmestere maximája alatt térképet vázol föl, amelyben jelzi Európa nagyon forró és hideg térségeit. Hideg területnek tekinti (kék szönnel jelezvén a térképen) az autonómiával rendelkezőket: Katalónia, Baszkföld Spanyolországban, Skócia, Wales, Aaland Szigetek, Dél-Tirol és Gagauzia Moldáviában; forró terület (piros szönnel) az autonómiával nem rendelkezők: Baszkföld Franciaországban, Korzika, albánok Koszovóban, magyarok Vajdaságban, Romániában, Szlovákiában és Ukrajnában.

Bevezetésében indokolja: vállalkozásának két oka van, az egyik gyakorlati, a másik: elméleti. Gyakorlati indok: kísérlet béke teremtésére a feszültségek és az erőszakos helyi zavargások jelzésével a világ különböző területein a nemzeti önrendelkezés nemes céljának megvalósításával. Elméletileg pedig szükséges tisztázni az "önrendelkezés" fogalmát és értelmét.

Alapvető tétele: a világbékét veszélyezteti, ha a politikai, területi, gazdasági és egyéb megfontolások elonyben részesülnek az etnikai, nyelvi, és kulturális (különösen a vallási) tényezők rovására. És fontos fölismérése az, hogy a nemzetközi jog új fejlődési iránya az etnikai konfliktusok békés megoldás jogi eszközökkel (beleértve a kényszerötést is a szélsőséges módszerekkel szemben).

Lényeges gyakorlati politikai mondanivalója az, hogy a status quo védelme miatt nem szabad elhanyagolni a lappangó konfliktusokat és e feszültségek robbanásig fokozódása ellen megelőző intézkedéseket kell hozni ezek megoldására.

2. A szerzo XI. Pius pápára hivatkozással utal a nacionalizmus különböző összefüggéseinek elemzésére is idézi tole: a tiszta és mérsékelt nacionalizmus sok erény táptalaja, a túlzó nacionalizmus viszont valódi átok. A szerzo megjegyzi: nem lenne pontos jellemzés, hogy a kisebbség mindig tiszta és mérsékelt nacionalizmust és a többség

túlzó nacionalizmust képvisel, de kevesebb lenne a konfliktus és az eroszak ma a világon, ha mindketto - a többség és némely esetekben a kisebbség - több mérsékletet mutatna. Példaként utal a francia-kanadai terrorista kiscsoport radikális követeléseire, s a másik oldalon az etnikai tisztogatásra és az eroszakos asszimilációra. (p. 6.)

Az önrendelkezés fogalmi tisztázása szempontjából fontos következtetése az, hogy a történeti körülményekre és adottságokra tekintettel szükséges megőteni az etnikai gondokat (feszültségeket). Ezzel kapcsolatban a szerző Grotiusnak (a nemzetközi jog atyjának) tételéből indul ki, elvi követelményeit tekinti alapnak e probléma megoldásához.

E világprobléma elvi megközelítésére tekintettel szerző elutasítja a nemzetközi szinten elterjedt melting pot (az olvasztó tégely) koncepciójának érvényességét és európai alkalmazhatóságát; Európa (és USA) politikusainak meggyozódásával és beidegzódött szemléletével szemben sem tartja egybe vehetőnek az észak-amerikai és a közép-európai helyzetet. Megállapíthatja, hogy Amerikában különböző kultúrák (ör, olasz, zsidó, magyar, lengyel, stb.) élnek a domináns amerikai kultúrán belül, Csehszlovákia, Románia és Jugoszlávia kormányzatai viszont az első világháború után nem biztosították az etnikai kultúrák fejlődését, s a kisebbségek ellen az etnikai tisztogatást, a túrelmetlenséget, agressziót és terrort alkalmazták. Emiatt jut arra a következtetésre, hogy az olvasztótégely (melting pot) koncepció helyett a kisebbségi autonómia mint emberi jog biztosítása szükséges. A melting pot beidegzódött szemlélete alapján sokan nem értik a közép-európai (főleg román) asszimilációs taktikákat (pl. magyarlakta közösségek közé románok telepítésének pénzügyi támogatása vagy a magyarok tiszta román közösségekben való foglalkoztatása, eroszakos költöztetése zaklatásnak és diszkriminációnak kitéve). Így a szerző a melting pot koncepció világméretű bukására következtet: "ideje ezt nyilvánosan megtagadni." (p. 13.)

Balogh professzor az önrendelkezés nemzetközi jogi fogalmának elvi elemzése során arra következtet H. Hannum fejtegetései alapján, hogy ha a többségi állam a kisebbségekkel szemben fegyveres eroszakot, tömeggyilkosságokat követ el (pl.: a szerbek albánok elleni akciói és menekülésre kényszerítésük szomszédos országokba), akkor a nemzetközi közösség (azaz az ENSZ) nyilváníthatja a régió stabilitásának és békéjének veszélyeztetését és eldönti a beavatkozást. Ez a többség és kormányzatának akarata ellenére megtehető. A kiválást a nemzetközi jog elfogadja, H. Grotius szerint ehhez a többség jóváhagyása nem szükséges (p. 91-92.). - A szerző megjegyzi még, hogy sajnos nincsen nemzetközi fórum, amely elbörálná a kisebbség fölkelésének vagy a kormányzat kisebbségek fölötti uralmának törvényességét. S utal arra is, hogy a Hági Nemzetközi Bíróság a népirtással vádolt egyéneket előtelheti, viszont a népirtást elrendelő kormányt nem ötelheti el. Emiatt szükséges lenne a nemzetközi jog kiegészítése azzal, hogy az ENSZ szankcióval kényszerítse ki a kormányoktól a kisebbségi jogok védelmét, a kisebbségek autonómiáját, s e szankció tartalmazhatja a kormány jogának megtagadását a kisebbségek kormányzására és elismerheti a kisebbségek által lakott területek függetlenségét. E tételt kisebbségekre vonatkozó ENSZ határozatként is javasolja a szerző (ld.: e recenzió végén.)

Az ENSZ határozatokra vonatkozó javaslat kapcsán a recenzens fölidézi Illyés Gyula tételét (Janics Kálmán: A hontalanság évei c. művének eloszavában): "Ha egy többségi ország képtelen arra, hogy kisebbségeit úgy kezelje, mint a többi állampolgárt: méltatlan arra, hogy azok sorsát irányítsa. Azok megvédésével ... a civilizálódó emberiségnek kell" foglalkozni.

3. Balogh Sándor professzor elvi következtetéseinek megalapozása végett konkrét társadalmi-történelmi tényekből indul ki, ezekre utalással és ezek okainak tisztázásával foglalkozik. Kiemelten elemzi a Közép-Európa sorsa és a magyarság szempontjából legjelentékenyebb döntést a Trianoni Szerződést. S elemzi a Magyarországra vonatkozó határmegállapítás ürügyeit bizonyítván a Trianoni Szerződés igazságtalan jellegét. A Magyarországot sújtó döntés egyik ürügye volt az, hogy felelős a világháború

kirobbanásáért. Ezzel szemben a szerző utal azokra a történeti kutatásokra és főleg a Szövetségesek elokészûleteire és mozgósítására, amelyek ennek ellenkezőjét bizonyítják; a magyar miniszterelnök vonakodása és egyéb tények ismerete alapján azt állapítja meg: Magyarország nem volt agresszor és nem felelős az első világháborúért.

A trianoni döntés második ürügye a nemzetiségek joga az önrendelkezésre.

Ennek gyakorlati vonatkozásaként bebizonyítja, hogy titkos szerződések és magyar-ellenes koncepció volt a tényleges ok.

Elméletileg Grotius tételei alapján kimutatja a nemzetközi jog szabályainak és elveinek sérelmét Magyarország vonatkozásában. - Errol tanúskodik A.

Millerand zártlevele, melyben a magyar népszavazásra vonatkozó elutasító döntést azzal indokolta, hogy a Szövetséges és Társult Hatalmak meg voltak győződve arról, hogy döntésük a közép-európai etnográfiai viszonyok és nemzeti aspirációk gondos áttekintésén alapult. (p. 63.) - Szerző megjegyzi: Millerand összehajrja az áttekintést (survey) a népszavazással.

A szerző idézi Millerand zártleveléből a magyar kormányzat megnyugtatóra: az utódállamok a szerződésben aláírták (és ratifikálták) azt, hogy biztosítják a kisebbségek védelmét (garantálva érdekeiket). - A kisebbségi jogok védelmét viszont vonakodva, nyomás alatt fogadták el és nem is érvényesítették, mivel nem volt hatékony nemzetközi intézmény a szerződésben vállalt kötelezettség teljesítésének ellenőrzésére.

Külön elemzi Csehszlovákia vezetőinek ögérétét, miszerint Svájc-szerű államot teremtenek.

Ezzel szemben eljutottak a második világháború után a nemzetállam (szlávok állama) koncepciójáig, vagyis Csehszlovákia kisebbségektől való megtisztításának gyakorlatáig: a németek irtásáig, kitelepítésükig, a magyarok üldözéséig és állampolgárságuk megvonásáig (magyarok között erőltetve a reszlovakizációt) és kitelepítéseiket.

Jelentős tény állapítható meg a megalapozatlan trianoni döntést illetően abban, hogy a népek önrendelkezési jogának ürügyén harminc százalék "szabadult föl" (3.7 millió) és 9.6 millió került idegen uralom alá. Ezt támasztja alá az új államok etnikai összetétele: Csehszlovákia 13 milliós népességéből 48.4%

cseh, 25% német, 16% szlovák és 9% magyar; Jugoszláviában 54% szerb, Romániában 67% román - Erdélyben pedig 54% román (ld.: p. 63.). Ily módon új multinacionális államok jöttek létre, a döntéshozók félrevezetése alapján (főleg E. Benes, T. Masaryk és Bratiann negatív szerepe említendő). Így a nemzeti önrendelkezési jog semmivé vált. - Ide kövönközik a recensens idézeteként Lloyd George 1928-ban megfogalmazott fölismerése: "Mindazok az okmányok, amelyeket a béketárgyalások alatt bizonyos szövetségeseink elénk terjesztettek hazugok és

megtévesztők voltak. Mi hamis adatok alapján határoztunk." S Henry Pozzi hozzászötte: ezt a vádat nem döntötték meg soha (- A háború visszatér. Bp. 1935. 13. old.).

Az első és második világháború utáni békeszerződéseket pontosan értékeli Mitterand volt francia államelnök: e békeszerződések "mind igazságtalan szerződések voltak, hogy kielégőtsék a győztes dicsőségvágyát", figyelmen kívül hagyták a történelmi, földrajzi, szellemi és etnikai realitásokat.

4. A szerző az önrendelkezés nemzetközi jogi fogalmának elemzése során foglalkozik az elszakadás és határok problémájával. Kiindulásul idézi H. Hannum alapvető tételét: az önrendelkezést a népre és nem a területre kell vonatkoztatni.

(p. 83.) Grotius rögzöti, hogy az elszakadás igénye a nemzetközi jogban mindig meg van engedve, s az elszakadás jogszerű és békés átadása népszavazást követel meg. A nemzetközi jogban útközlik a kiválással kapcsolatban az emberi jogi és a területi megközelítés; a területi csak az elszakadással foglalkozik, az emberi jogi pedig élesen megkülönbözteti az önrendelkezés két formáját: az autonómiát és a kiválást. Bizonyos kisebbségek emberi jogainak védelme az eroszak kiterjedése következtében elvezet az autonómia-követésig vagy az adott államtól való elszakadásig (főleg az eroszak turhetetlen szintje esetén).

A szerző az autonómiákkal kapcsolatban foglalkozik a dekolonizáció fölületes

következményeivel, mivel a gyarmatok felszabadítása során nem foglalkoztak az etnikai kisebbségekkel. E folyamatban az elszakadás, de még a területi autonómia követelése is tilalmazva volt. S a határok megváltoztatásának tilalma miatt etnikai konfliktusok lángoltak föl. (Ebből következően is érzékelhető a menekültek nagy száma a különböző földrészekén.)

A jelenlegi körülményeket illetően a szerző megállapítja: ez rendezetlen, mert nincsen nemzetközi hatóság vagy bíróság, amely döntene a kivételes állapotról, a rendkívüli helyzetről; nincsen rendezve a határviták eseteinek megoldása. Így a jog a politika eszközeként szerepel; ezen alapul az a tény is, hogy az ENSZ a kormányok képviselője és nem a népeké. (p. 105.)

Balogh professzor az elméleti elemzés mellett részletesen foglalkozik az autonómiák gyakorlatával a magyar történelmi fejlődésben és a jelenlegi helyzetben.

Külön elemzi az Åland szigetek autonómiáját, a rétoromán megoldást Svájcban, a gagauz autonómiát Moldovában, a baszk kisebbség és Katalónia helyzetét Spanyolországban és Dél-Tirol autonómiáját Olaszországban.

5. A szerző foglalkozik nemzetközi dokumentumok alapján a határok sérthetlenségének, az államok területi integritásának és a belügyekbe való be nemavatkozásnak a tételével. Rögzíti az emberi jogok és alapvető szabadságok biztosításának követelményét, köztük a területi nemzeti kisebbségek tiszteletét, valamint a népek egyenlő jogának és önrendelkezésének elvét. Ezt illetően megjegyzi:

a kisebbségi jogok biztosítása lényegében a kormányok jóakarására van bízva és ki van zárva a külső befolyás, mivel tiltva van a külső beavatkozás.

A szerző szerint Grotius álláspontjára tekintettel nem tekinthető nemzetközi jogi elvnek a határok sérthetlensége, mivel ezt a status quo védelmében fogalmazzák meg kormányok szerződésai, határozatai. Figyelembe kell venni azt a helyzetet, hogy mesterségesen állapították meg a határokat az első világháború után (Trianon), majd a második világháború után Nyugat-Németország felosztása esetében; s ez állapítható meg Tibet kínai megszállása vagy a cári Oroszország által létesített birodalom vonatkozásában. Összeértékeli, hogy a határok sérthetlenségének koncepciója a hidegháború kompromisszuma azért, hogy Oroszországot ösztönözzék a Helsinki folyamatban való részvételre; s itt az ideje, hogy ezt el kell vetni. (p. 113.) Így a "megszentelt" terminus használata nem megfelelő, mert nem alapvető jog a területi integritás vagy a lakosság egy részének (etnikai, vallási csoportok) elnyomása a többség által. Ha valaminek megszenteltnek kell lenni az az emberi jogok sérthetlensége. Emiatt az EBESZ politikájának az emberi jogok elsődlegességének szilárd alapján kell állnia a politikai rezsimek vonatkozásában. (p. 114.)

A nemzetközi dokumentumokban és irodalomban szerepel a nemzeti kisebbségek számára az autonómia biztosítása, hogy megelőzzék az elszakadást. Hangsúlyozzák: az elszakadási kísérletek ellen szükséges az autonómia időben való megadása, ezzel megelőzhető az erószak. A szerző megjegyzi: az autonómia biztosítása Bosznia és Koszovó esetében túl késő, ám a Vajdaság, Szlovákia vagy Erdély és a világ más részein még nem késő. (p. 109.)

6. Balogh professzor a téma elemzése végén rögzíti következtetéseit.

Hangsúlyozott kérdése: mi tehető háború és erószak nélkül. Szerinte több lehetőség van, ha a nemzetközi közösség készen áll néhány erőteljes akcióra.

Miért szükséges a nemzetközi közösség (ahogy a nagyhatalmak közreműködését Balogh professzor fölveti) készsége az erőteljes tevékenységre a Kárpát-medence népei problémáinak megoldására? Mert a történelmileg alakuló folyamatba (vagy Európa szerves fejlődésébe) erőszakosan beavatkoztak a nagyhatalmak államok megszüntetésével, határok kijelölésével és mesterséges államok létesítésével.

Balogh professzor következtetéseihez hozzáteendő: ez a beavatkozás frusztrációt okozott (és ez még ma is élénken létezik), amely nemzetközi segédlettel küszöbölhető ki a normális

szerves fejlődés elősegítésével.

A szerves fejlődés igénylése magyarázatra szorul. Nem hagyható figyelmen kívül a Kárpát-medence népeinek korábbi rendezett együttélése, vagyis a magyar államban a különböző autonómiák szervezett és spontán föderális jellegű együttműködése, így a magyar és horvát szövetség, a magyar és szlovák szimbiózis, a magyar és ruthén természetszerű együttélés, Erdélyben a három nemzet autonómiáinak alkotmányos rendje; ez módosult a románok és szerbek betelepülésével és közjogi-politikai szerepük rendeződésével, érdekvédelmük érvényesülésével.

E föderatív jellegű fejlődést és együttműködést akasztotta meg és torz irányba fordította a nagyhatalmi döntések sorozata, így jelentkezett a nemzeti szembenállás föloldása helyett az ún. nemzetállami megoldás, amelynek következtében az ellenségeskedés frusztrált helyzete bontakozott ki a Kárpát-medencében.

Mi okozza a frusztrációt? Először is a magyarság egységének szétzilálása, egyharmadának idegen uralom alá helyezése (másodrendű állampolgárokká minősítése, anyagi javaiktól és közösségi intézményeiktől való megfosztása, állampolgárságuk megtagadása) és Magyarország területe kétharmadának szétosztása (Románia

Magyarországból nagyobb területet kapott mint a megmaradt, megcsönkötött területe és e területdarabolásból még a szövetséges Ausztria is részesült -

Dél-Tirol kárpótlásáért). E béke-rendszer a magyarság frusztrálása mellett a szomszéd-államok közgondolkodásának és politikájának a frusztrálását is okozta, mivel szisztematikus agymosással az igazságtalanságot igazságosnak tűntették föl és állandó félelmet gerjesztettek a magyarokkal (az áldozattal) szemben, s a határok (a status quo) védelme vált központi kérdéssé, így a korábbi demokratikus hagyományait föladták, saját fejlődésük eltorzult az etnokrácia és a diktatórikus megoldások irányába.

A Kárpát-medence e frusztrált helyzete így módon a nemzetközi közösség erőteljes segítségével oldható meg, mivel a kisebbségi autonómiákat a kormányok megtagadják. E helyzetre tekintettel a legdemokratikusabb és humánus megoldás a határmódosítás lenne ENSZ-döntés alapján népszavazás biztosításával vagy az autonómiák nemzetközi garantálása alapján.

Az első és második világháború utáni határ-megállapításoknál csak ritkán alkalmazták a népszavazás intézményeit, a Kárpát-medencére vonatkozóan ezt a magyar követelések ellenére megtagadták (kivéve Ausztria vonatkozásában) és az utódállamok a békeszerződésben vállalt kötelezettségüket nem teljesítették, emiatt nyolcvan éve a kisebbségi sorban élő magyarok másodrendű állampolgárokként élnek, továbbá a mai napig sem hajlandók autonómiájukat biztosítani. Emiatt újra felvetődik a határok fölülvizsgálata nemzetközi fórumokon, a népszavazás intézményének alkalmazása - demokratikus kritériumok és nemzetközi ellenőrzés alapján.

Ezt megalapozza az, hogy az 1975-ös Helsink-i zárónyilatkozatban van rögzítve: az aláíró államok úgy vélik, hogy határaik a nemzetközi joggal összhangban békés eszközökkel és megegyezéssel megváltoztathatók. - E tétel konkretizálódásaként fogható föl az 1989-1991 közötti fordulatban a békés államhatár-módosulások.

A magyar határok meghatározásával kapcsolatos döntések megvételését befolyásolja az a tény, hogy a népek önrendelkezési jogának nemzetközileg elfogadott elve alapján javasolható a határok megállapításának újragondolása és revidálása a népszavazás nemzetközi jogi intézmények alkalmazásával - különösen a magyar határok mentén élő magyar lakta (de a nemzetközi jogelvekkel ellentétes telepítésekkel vegyes lakosságúvá alakított) területekkel kapcsolatban. Emellett vetődik föl a magyar autonómiák nemzetközi megkövetelése a békeszerződések és a nemzetközi egyezmények teljesítésének elmulasztásával kapcsolatos kormányzati felelősség megállapítása.

Ily módon a nemzetközi közösség, vagyis az ENSZ erőteljes fellépését követeli meg a Kárpát-

medence jelenlegi helyzete. S ez áttekintést és döntést kíván a határmódosítást vagy az autonómia biztosításának megkövetelését illetően, s a szerző következtetéseinek kiegészítőként konkretizálás szükséges egyenként.

Ausztriához csatolták a vegyes lakosságú Várvidéket (Burgerland), melyet Benes az északi és déli szlávok korridorának tervezett, ám ezt a döntéshozók Ausztriához csatolták. E vonatkozásban népszavazást engedélyeztek. Őm a magyarság erőteljes asszimilációja következett be, a magyarok autonómiája nem érvényesült; emiatt fölvehető több községben a népszavazás biztosítása.

Szlovákia vonatkozásában a magyarság autonómiájának hiánya mellett a magyarlakta területek szlovák-lakta közigazgatási egységekbe foglalása a kisebbségi jogok korlátozására szolgál. Míg érthetetlen a Csallóköz és a vasúti közlekedési vonal miatt a fölvidéki magyarlakta sáv Csehszlovákiához való csatolása.

A helyzet megoldása végett népszavazás a hovatartozásról indokolt lenne.

Kárpátalja Ukrajnához (korábban a Szovjetunióhoz) csatolása történetileg indokolhatatlan. Ösjabb (csalásmentes) népszavazás magyar vonatkozásban nemcsak a határmenti magyarlakta területekre vonatkozóan is fölvehető.

Közismert, hogy Magyarországból Romániához csatoltak a jelenlegi Magyarországnál nagyobb területet, nemcsak Erdélyt, hanem a Parciumot és Bánság egy részét. A magyar autonómiák hiánya miatt a népszavazás főleg Parcium és Bánság vonatkozásában a betelepítések ellenére is fölvehető. Külön elemzendő a moldvai csángó-magyarok katolikus egyházi segédlettel való erőszakos asszimilációja és autonómiájuk hiánya; nem hagyható figyelmen kívül a II. világháború után a moldvai csángók részére magyar iskolák működtetése, majd megszüntetése. Megoldandó az erdélyi tömbmagyarság (Székelyföld) és a szórványmagyarság autonómiája.

Az első világháború után Szerbiához csatolták a Bánság másik részét és Bácskát, meg a Szerémséget. A népszavazási kérelmet e területekre vonatkozóan a nagyhatalmak elvetették. A betelepítések ellenére maradtak többségi magyar települések a határok közelében is. Ezekre vonatkozóan ugyancsak javasolható népszavazás alkalmazása, máshol az autonómia biztosításának megkövetelése.

Horvátország magyar kisebbsége főképpen a Baranya-háromszögben él. Erre vonatkozóan is fölvehető a népszavazás a háborús pusztítások ellenére.

Szlovéniában él a magyarság legkisebb számú része, számukra az autonómia adva van; ögy csak az ottélo magyarság megkérdezése alapján lehet foglalkozni a népszavazás kérdésével. Balogh professzor alapvető következtetése az, hogy az Egyesült Nemzeteknek hivatása, hogy biztosítsa az igazságtalanságok kiküszöbölését, a várható konfliktusok megelőzését. Emiatt kidolgozott az ENSZ számára javaslatot a Nemzeti ö–nrendelkezés megoldásáról. E határozattervezet elfogadása jelentősen befolyásolná új világrend meghonosítása keretében a nemzeti kisebbségek fennmaradását (az önrendelkezési jog biztosítása alapján) és népek békés együttélését, a kormányzatok e vonatkozású felelőségét. Ennek a javaslatnak a jelentősége indokolja, hogy könyvének e függelékét szó szerint idézzük:

”JAVASLAT A NEMZETI Ö–NRENDELKEZÉS SÖL SZÖLÖ“ ENSZ HATÖROZAT TERVEZETÖRE

Az önrendelkezés klasszikus Grotius-i definíciója, a Nemzetek Szövetségének 1921-es Aaland Islands-i Határozata, a nemzetközi jog különféle egyéb forrásai, valamint a szakértői állásfoglalások és jogi szakvélemények (opinio juris) alapján - mely utóbbiak közül jó néhány említésre és megvitatásra került e könyvben-, az Egyesült Nemzetek Szövetsége számára a következő a Kisebbségek ö–nrendelkezési Jogáról szóló Határozattervezet ajánlható megfontolásra.

1. ”Kivételes és más módon el nem hárítható válsághelyzet esetén az emberek egy része a többiek beleegyezése nélkül is másra átruházhatja a saját maga fölötti szuverenitást.” (Grotius: A háború és béke jogáról, 3,XX,5.)

2. "Kivételes válsághelyzet" különösen

a. A kormányzat nem biztosítja és védi meg az eroszakos beolvasztás és egyéb támadások ellen a kisebbségek azon jogait, hogy kulturális, vallási illetve nyelvi identitásukat megőrizhessék, és e jogaikat, szükség esetén akár pozitív megkülönböztetés révén, ugyanolyan feltételek mellett gyakorolhassák mint ahogy azt a többség teszi.

b. A kormányzat nem ismeri el és tartja tiszteletben az autonómia bevett formáit, ögy egyebek mellett a magán, a részvételi, a határokon átövelo és a területi autonómiát, nem nyújt védelmet az ezen és más olyan jogok gyakorlásához, melyeket a civilizált társadalmak hagyományai, a különféle két- és többoldalú szerződések és más okmányok biztosítanak. c. Nemzetközi válsághelyzet eloidézése határincidensek, más országokba irányuló menekültinvázió kiváltása, a nemzetközi személy és áruforgalom megzavarása, vagy a nemzetközi szerződések be nem tartása révén.

3. A Nemzetközi Bőroságnak a jogsérto fél szuverén státuszától függetlenül joghatósága van az e cikkelyre alapozott panaszok meghallgatására és elbőralására.

A. ha az űgy a fentiek szerint valóban "kivételes válsághelyzet", illetve, B. ez esetben joga van a jogkövetkezmények meghatározására. A bőroság

a. felfüggesztheti a jogsérto kormányzat működését, és a választásokig terjedő idoszakra ideiglenes űgyvivo kormányzatot hozhat létre,

b. elrendelheti az autonómia egy vagy több formáját, vagy

d. kivételes esetben az érintett területen népszavazást rendelhet el az elszakadás kérdésében.

4. Az ENSz legalább két tagszervezete, melyek közül legalább az egyik nem

érintett a felek vitájában, illetve a CSCE, a ODIHR, az Európai Közösségek, vagy

más regionális szervezet megfelelő szervei, valamint az ENSz Titkársága által

az e Határozat betartásának ellenőrzésére felállított bizottság képviselői

részt vesznek a bőroság munkájában. A Nem Kormányzati Szervezetek (NGO)

együttműködnek a fenti szervezetekkel a kisebbségek jogait ért sérelmek felderítésében és felmérésében.

5. A jogsérto nemzeteknek legfeljebb egy év áll rendelkezésükre a Bőroság határozatainak teljesítésére. A vádemeléstől a teljes rendelkezésig tartó idoszakban is foglalkozni kell mindenféle visszaélással, eroszakkal és a kisebbségellenes tevékenység fokozódásával, az ebben résztvevo személyeket, a kormányzati hivatalnokokat is beleértve súlyosan meg kell büntetni.

6. Az ENSz Biztonsági Tanácsa a bőroság döntéseit minden lehetséges békés eszközzel, valamint szükség esetén akár eroszak alkalmazásával is kikényszeríti.

További javaslatok:

Amög az Egyesült Nemzetek Szervezete el nem fogad egy ilyen vagy ehhez hasonló hatékony Határozatot javasoljuk, hogy az e tervezet Bevezetőjében felsoroltakra támaszkodva, ögy különösen a kiegészítő források és jogi szakvélemények alapján, a Bőroságban képvisellettal rendelkezo felek a fentiek szellemében kösereljék meg a Bőroság tevékenységét a kisebbségek jogainak védelmére is kiterjeszteni. A Nemzetközi Jogi gyakorlatban számos olyan űgyben kezdeményeznek eljárást, mely esetekre nem létezik korábban elfogadott tételes jogi szabályozás."